

นิพนธ์ต้นฉบับ

Original Article

ความรู้ด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของ พนักงานส่งสินค้าและอาหารในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

The Health Literacy and Behaviors to Prevent Coronavirus Disease 2019 among the Deliverymen in Amphoe Muang, Nahkon Sawan Province

ศศิกันต์ มาลากิจสกุล

Sasigan Malakitsakul

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 3
จังหวัดนครสวรรค์

Office of Disease Prevention & Control 3,
Nakhon Sawan Province

Received: August 19, 2022 | Revised: August 08, 2023 | Accepted: August 09, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณนาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของพนักงานส่งสินค้าและอาหาร อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ประชากรเป็นพนักงานส่งสินค้าและอาหารในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ที่มารับบริการตรวจหาสารพันธุกรรมไวรัสโคโรนา 2019 ระหว่างวันที่ 1-30 มิถุนายน 2564 ที่สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 3 จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 955 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซ์และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 คน สุ่มตัวอย่างแบบง่ายและเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามประกอบไปด้วย 3 ส่วน ได้แก่ คุณลักษณะส่วนบุคคล ความรู้ด้านสุขภาพ และพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านและนำไปทดลองใช้เพื่อวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.87 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ด้านสุขภาพมีคะแนนเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับพอเพียง (ร้อยละ 87.77) และพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีคะแนนเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 77.78) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางบวกพบว่า ความรู้ด้านสุขภาพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของพนักงานส่งสินค้าและอาหาร อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.787$, $p\text{-value} < 0.001$) ควรสร้างเสริมความรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อเป็นการยกระดับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้กับพนักงานส่งสินค้าและอาหาร อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ให้ได้ตามเกณฑ์ที่จะสามารถป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และลดโอกาสการแพร่กระจายของเชื้อไปสู่ครอบครัว ชุมชน และสังคมได้

ติดต่อผู้พิมพ์: ศศิกันต์ มาลากิจสกุล

อีเมล: tanha_klub@hotmail.com

Abstract

This descriptive research aimed to study health literacy associated with Coronavirus Disease 2019 prevention behaviors among Deliverymen in Amphoe Muang Nakhon Sawan. The population in this study consisted of 955 Deliverymen in Amphoe Muang Nakhon Sawan, they used the service of PCR Test for Coronavirus Disease 2019 on 1–30 June 2021 at The Office of Disease Prevention and Control 3, Nakhon Sawan. Participants were 300 sample size calculated by Kejcic and Morgan table and selected by simple random sampling. Data were collected by questionnaires which consisted of 3 parts including, characteristics, health literacy and Coronavirus Disease 2019 preventing and controlling behavior. In addition, to check questionnaire standardization, validity was checked by 3 experts and a tryout was done for testing reliability (Cronbach's coefficient $\alpha=0.87$). Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation and Pearson product-moment correlation coefficient. The result of the study showed that health literacy had the mean score at a sufficient level (87.77%) and Coronavirus Disease 2019 prevention behaviors had the mean score at about half level (77.78%). When testing the association, the finding illustrated that health literacy had a significantly positive association with Coronavirus Disease 2019 among Deliverymen in Amphoe Muang Nakhon Sawan ($r=0.787$, $p\text{-value}<0.001$). We can build knowledge of health literacy skills together, also adopt self-care, and stop the spread of infection from oneself to family, community, and society.

Correspondence: Sasigan Malakitsakul

E-mail: tanha_klub@hotmail.com

คำสำคัญ

ความรู้ด้านสุขภาพ

พฤติกรรมการป้องกันโรค

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

Keywords

Health Literacy

Prevention Behaviors

Coronavirus Disease 2019

บทนำ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในต่างประเทศ มีรายงานผู้ป่วยยืนยันทั่วโลกรวม 218 ประเทศ และ 2 เขตบริหารพิเศษ 2 เรือสำราญ จำนวน 160,299,564 ราย รักษาหายแล้ว 138,040,518 ราย เสียชีวิต 3,330,990 ราย โดยประเทศไทยอยู่ในลำดับที่ 99 ของโลก และพบติดเชื้อใหม่ 1,983 ราย ติดเชื้อสะสมรวม 88,907 ราย หายป่วย 59,043 ราย กำลังรักษา 29,378 ราย เสียชีวิตสะสม 486 ราย⁽¹⁾ องค์การอนามัยโลกได้ประกาศให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ สำหรับประเทศไทยได้ดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคอย่างต่อเนื่องโดยเริ่มคัดกรองอุณหภูมิผู้เดินทางที่ด่านควบคุมโรคระหว่างประเทศตั้งแต่วันที่ 3 มกราคม 2563 พบผู้ป่วยรายแรกของไทยมีอาชีพขับรถแท็กซี่ ไม่มีประวัติไปต่างประเทศ แต่ขับรถ

ให้บริการผู้ป่วยชาวจีน หลังจากนั้นก็พบผู้ติดเชื้อภายในประเทศเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอาชีพเสี่ยงสูง ได้แก่ พนักงานขับรถสาธารณะ มัคคุเทศก์ พนักงานขายของ เป็นต้น⁽²⁾ ประเทศไทยได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินภายใต้ศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กำหนดมาตรการและพื้นที่ควบคุม เช่น ห้ามใช้อาคารสถานศึกษาในพื้นที่ควบคุมสูงสุดให้จัดการเรียนออนไลน์ ห้ามจัดกิจกรรมเสี่ยงต่อการแพร่ให้อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัดในการปิดสถานบริการและสถานที่เสี่ยง หลีกเลี่ยงการเดินทางข้ามจังหวัดและมีด่านตรวจ โดยเฉพาะให้มีการทำงานที่บ้าน (Work From Home) หรือลดจำนวนผู้ปฏิบัติงานลง⁽³⁾

อธิบดีกรมอนามัยแนะนำให้ประชาชนให้ทำงานที่บ้านหรือพยายามออกจากบ้านให้น้อยที่สุด เพื่อลดความเสี่ยงในการติดและแพร่ระบาดของเชื้อ ประชาชนจึงนิยมสั่งอาหารและสินค้าออนไลน์เพิ่มมากขึ้น ให้ผู้ประกอบการขนส่งมีการคัดกรองพนักงาน และผู้มาติดต่อหากพบว่ามีไข้ ไอ จาม จมูกไม่ได้กลิ่น ลิ้นไม่รับรสชาติให้หยุดงาน และพบแพทย์ทันที สำหรับพนักงานส่งพัสดุให้สวมหน้ากากอนามัยปิดทั้งจมูกและปากตลอดเวลาที่ปฏิบัติงาน ล้างมือบ่อยๆ รักษาระยะห่างจากผู้อื่นในระยะ 1 เมตร สำหรับประชาชนผู้รับของควรสวมหน้ากากอนามัย และล้างมือให้สะอาดด้วยสบู่และน้ำหรือเจลแอลกอฮอล์ ควรจ่ายค่าบริการโดยวิธี E-Payment หรือเตรียมเงินสดให้พอดีเพื่อหลีกเลี่ยงการสัมผัสเงินทอน จะช่วยให้ปลอดภัยและห่างไกลจาก COVID-19⁽⁴⁾ กรมควบคุมโรคขอความร่วมมือให้ประชาชนเคร่งครัดตามมาตรการ D-M-H-T-T-A อย่างต่อเนื่อง ได้แก่ D คือ Distancing เว้นระยะห่าง หลีกเลี่ยงการสัมผัสกับผู้อื่น M คือ Mask wearing สวมหน้ากากอนามัยตลอดเวลา H คือ Hand washing ล้างมือบ่อยๆ T คือ Testing ตรวจวัดอุณหภูมิร่างกายก่อนเข้าใช้บริการและตรวจหาเชื้อ COVID-19 และเมื่อกลับถึงบ้านต้องทำความสะอาดร่างกายทันที เพื่อลดโอกาสการนำเชื้อเข้ามาติดต่อกับผู้อื่นในครอบครัว⁽⁵⁾

จากรายงานสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เขตสุขภาพที่ 3 (1 เมษายน – 26 กันยายน 2564) ในพื้นที่จังหวัดที่รับผิดชอบ จำนวน 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดชัยนาท จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดพิจิตร และจังหวัดอุทัยธานี มีผู้ป่วยสะสม 27,508 ราย ผู้เสียชีวิต 370 ราย อัตราป่วยตาย ร้อยละ 1.35 จาก ส่วนใหญ่เป็นการระบาดแบบกลุ่มก้อนภายในครอบครัวไปสู่ชุมชน พบบุคลากรสาธารณสุขติดเชื้อจากการให้บริการและจากภายนอก⁽⁶⁾ ทำให้มีการเร่งค้นหาเชิงรุกมากขึ้นตามร้านอาหาร บริษัทขนส่ง และสถานประกอบการต่างๆ และรัฐบาลจึงได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินทำให้ประชาชนต้องมีการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับมาตรการแต่ยังคงไว้ซึ่งความสะดวกสบายในการใช้ชีวิตประจำวัน ทำให้เกิดกระแสนิยมการสั่งซื้อสินค้าและอาหารเพิ่มมากขึ้น พนักงานส่งสินค้าและอาหารจึงเป็นปัจจัยเสี่ยงหนึ่งที่ทำให้เกิดการแพร่กระจายของเชื้อได้ หากพนักงานมีความรอบรู้ด้านสุขภาพที่ไม่พอเพียงอาจทำให้พนักงานส่งสินค้าและอาหารมีพฤติกรรมป้องกันการโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ไม่ถูกต้องและมีโอกาสติดเชื้อและแพร่กระจายเป็นวงกว้าง ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความรอบรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมป้องกันการโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของพนักงานส่งสินค้าและอาหารในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งยังไม่เคยมีการสำรวจข้อมูลมาก่อนเพื่อนำมาใช้เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาการเสริมสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพและยกระดับพฤติกรรมป้องกันการโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้ได้มาตรฐานตามแนวทางของกระทรวงสาธารณสุขและยังช่วยลดการแพร่กระจายของโรคติดต่ออื่นๆ ได้อีกด้วย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรอบรู้ด้านสุขภาพกับพฤติกรรม

การป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของพนักงานส่งสินค้าและอาหารในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

วัสดุและวิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional descriptive research) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของพนักงานส่งสินค้าและอาหาร อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ โดยกำหนดตัวแปรอิสระ คือ ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทของสินค้า ความเสี่ยงของการได้รับเชื้อ และการตรวจหาเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และความรู้ด้านสุขภาพ ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รายละเอียดดังนี้

คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้คือ 1) พนักงานส่งสินค้าและอาหารในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ หมายถึง ผู้ที่ประกอบอาชีพให้บริการจัดส่งส่งสินค้า พัสดุภัณฑ์ และอาหาร ทั้งในสังกัดหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เอกชน หรือ ประกอบธุรกิจส่วนตัว ตามความต้องการของผู้บริโภค และชำระค่าบริการตามที่ตกลงกันไว้ เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์แมน แกร็บฟู้ดฟู้ด แพนด้า เคอร์รี่เอ็กซ์เพรส เฟลชเอ็กซ์เพรส บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เป็นต้น ที่ปฏิบัติงานในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ และ 2) ความรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หมายถึง การพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการสร้างพฤติกรรมการป้องกันการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการสร้างพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และสามารถพัฒนาขีดความสามารถในระดับบุคคลเพื่อรักษาสุขภาพของตนเอง ครอบครัวและชุมชนให้ปลอดภัยจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตาม 5 องค์ประกอบของแบบจำลองเคเชฟ (K-shape) ได้แก่ ทักษะการเข้าถึง ทักษะการสร้างความเข้าใจ ทักษะการไต่ถาม ทักษะการตัดสินใจ และทักษะการนำไปใช้⁽⁷⁾

ประชากรเป็นพนักงานส่งสินค้าและอาหาร อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ที่มารับบริการตรวจหาสารพันธุกรรมไวรัสโคโรนา 2019 ระหว่างวันที่ 1-30 มิถุนายน 2564 ของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 3 จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 955 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซี่และมอร์แกน⁽⁸⁾ กำหนดระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ค่าความคลาดเคลื่อนที่สามารถยอมรับได้ เท่ากับ 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย จากหมายเลขลำดับการส่งตรวจตรวจหาสารพันธุกรรมไวรัสโคโรนา 2019

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามความรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่พัฒนามาจากสำนักสื่อสารความเสี่ยงโรคและพฤติกรรมสุขภาพ กรมควบคุมโรค⁽⁹⁾ จัดทำเป็นแบบสอบถามออนไลน์เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีความสะดวกในการตอบแบบสอบถามได้ด้วยตนเอง ประกอบไปด้วย 3 ส่วน ส่วนที่ 1 ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคล จำนวน 7 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทของการขนส่งสินค้า การติดเชื้อในครอบครัว ความเสี่ยง และการตรวจหาเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่วนที่ 2 ความรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 10 ข้อ ประกอบด้วย ทักษะการเข้าถึง จำนวน 2 ข้อ ทักษะการสร้างความเข้าใจ จำนวน 2 ข้อ ทักษะการไต่ถาม จำนวน 2 ข้อ ทักษะการตัดสินใจ จำนวน 2 ข้อ ทักษะการนำไปใช้

จำนวน 2 ข้อ คำถามเป็นแบบประมาณค่า คือ ทำได้ง่ายมาก = 4 คะแนน ทำได้ง่าย = 3 คะแนน ทำได้ยากมาก = 2 คะแนน ทำได้ยากมาก = 1 คะแนน และไม่เคยทำ = 0 คะแนน การแปลผลคะแนนความรอบรู้ด้านสุขภาพ แบ่งเป็น 4 ระดับ คือ ระดับไม่พอเพียง น้อยกว่าร้อยละ 60.00 ระดับมีปัญหา อยู่ในช่วง 60.00–74.90 ระดับพอเพียง อยู่ในช่วง 75.00–89.90 และระดับดีเยี่ยม ร้อยละ 90.00 ขึ้นไป และ ส่วนที่ 3 พฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 8 ข้อ คำถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับคือ ประจำ = 4 คะแนน บ่อยครั้ง = 3 คะแนน บางครั้ง = 2 คะแนน นานๆ ครั้ง = 1 คะแนน และไม่เคยทำ = 0 คะแนน ได้แก่ สวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งเมื่ออยู่ในที่สาธารณะ ล้างมือด้วยสบู่ หรือเจลแอลกอฮอล์หลังหยิบจับสิ่งของ ไม่อยู่ในพื้นที่แออัด/ที่ชุมชน/งานคอนเสิร์ต เว้นระยะห่างจากผู้อื่นอย่างน้อย 1–2 เมตร ปิดปากปิดจมูกทุกครั้งด้วยกระดาษทิชชู/ผ้าเช็ดหน้าทุกครั้งเมื่อไอจาม ลดระยะเวลา/หลีกเลี่ยงการอยู่ในพื้นที่เสี่ยง หยุดเรียนหรือหยุดทำงานเมื่อป่วย หรือมีอาการหวัด ไม่ใกล้ชิดหรือสัมผัสผู้ป่วย การแปลผลคะแนนพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับน้อย น้อยกว่าร้อยละ 60.00 ระดับปานกลาง อยู่ในช่วง 60.00–79.00 และระดับมาก ร้อยละ 80.00 ขึ้นไป⁽¹⁰⁾

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในส่วนความรอบรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตรวจสอบความตรงทางเนื้อหา (Content validity) มีค่าตั้งแต่ 0.60–1.00⁽¹¹⁾ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านโรคและภัยสุขภาพ จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านสุศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ จำนวน 1 คน ให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.91 นำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้สุ่มในวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ 0.87

สถิติที่ใช้ในการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง ใช้หลักเอกลัทธิ คือ ให้ข้อมูลด้วยความสมัครใจและสามารถปฏิเสธหรือถอนตัวได้โดยไม่ต้องแจ้งเหตุผล และใช้หลักไม่ทำให้เกิดอันตราย คือ ไม่ระบุตัวตนของกลุ่มตัวอย่างและรักษาข้อมูลเป็นความลับ

ผลการศึกษา

ผลการศึกษานำเสนอตามวัตถุประสงค์ 4 ประเด็นดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 73.8 อายุระหว่าง 25–44 ปี ร้อยละ 68.4 การศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 56.4 ส่งอาหาร ร้อยละ 55.8 สมาชิกในครอบครัวติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ร้อยละ 6.0 คิดว่าตนมีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ร้อยละ 47.5 และเคยตรวจ ร้อยละ 15.9

2. ความรอบรู้ด้านสุขภาพอยู่ในระดับพอเพียง คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 87.77 ($\bar{x}$ = 3.65, S.D. = 0.51) ทักษะที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ทักษะการนำไปใช้อยู่ในระดับดีเยี่ยม คะแนนเฉลี่ยร้อยละ

97.31 ($\bar{x}$ = 4.17, S.D. = 0.52) รองลงมา คือ ทักษะการตัดสินใจอยู่ในระดับดีเยี่ยม คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 94.62 ($\bar{x}$ = 4.02, S.D. = 0.37) ทักษะการสร้างความเข้าใจอยู่ในระดับพอเพียง คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 86.60 ($\bar{x}$ = 3.60, S.D. = 0.78) ทักษะการเข้าถึงอยู่ในระดับพอเพียง คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 81.01 ($\bar{x}$ = 3.26, S.D. = 0.42) และทักษะการไ้ถามอยู่ในระดับพอเพียง คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 79.30 ($\bar{x}$ = 3.21, S.D. = 0.46) ตามลำดับ (ดังตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 คะแนนเฉลี่ย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความรอบรู้ด้านสุขภาพของพนักงานส่งสินค้าและอาหาร อำเภอเมือง จั้งหวัดนครสวรรรค์ (n=300)

ความรอบรู้ด้านสุขภาพ	คะแนนเฉลี่ย (ร้อยละ)	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล (ระดับ)
ทักษะการเข้าถึง	81.01	3.26	0.42	พอเพียง
ทักษะการสร้างความเข้าใจ	86.60	3.60	0.78	พอเพียง
ทักษะการไ้ถาม	79.30	3.21	0.46	พอเพียง
ทักษะการตัดสินใจ	94.62	4.02	0.37	ดีเยี่ยม
ทักษะการนำไปใช้	97.31	4.17	0.52	ดีเยี่ยม
รวมเฉลี่ย	87.77	3.65	0.51	พอเพียง

3. พฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 77.42 ($\bar{x}$ = 3.19, S.D. = 0.56) พฤติกรรมที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก คือ สวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งเมื่ออยู่ในที่สาธารณะ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 96.01 ($\bar{x}$ = 4.15, S.D. = 0.54) รองลงมา ได้แก่ ล้างมือด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์หลังหยิบสิ่งของ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 88.52 ($\bar{x}$ = 3.67, S.D. = 0.63) และไม่อยู่ในพื้นที่แออัด/ที่ชุมนุม/งานคอนเสิร์ต คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 82.11 ($\bar{x}$ = 3.28, S.D. = 0.57) พฤติกรรมที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ ลดระยะเวลา/หลีกเลี่ยงการอยู่ในพื้นที่เสี่ยง คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 76.12 ($\bar{x}$ = 3.11, S.D. = 0.71) ปิดปากปิดจมูกทุกครั้งด้วยกระดาษทิชชู/ผ้าเช็ดหน้าทุกครั้งเมื่อไอจาม คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75.74 ($\bar{x}$ = 3.10, S.D. = 0.24) เว้นระยะห่างจากผู้อื่นอย่างน้อย 1-2 เมตร คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 74.23 ($\bar{x}$ = 3.02, S.D. = 0.55) และไม่ใกล้ชิดหรือสัมผัสผู้ป่วย คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 71.82 ($\bar{x}$ = 2.97, S.D. = 0.74) และพฤติกรรมที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย คือ หยุดเรียนหรือหยุดทำงานเมื่อป่วยหรือมีอาการหวัด คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 54.80 ($\bar{x}$ = 2.21, S.D. = 0.52) ตามลำดับ (ดังตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 คะแนนเฉลี่ย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของกลุ่มตัวอย่าง (n=300)

พฤติกรรมการป้องกัน	คะแนนเฉลี่ย(ร้อยละ)	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล(ระดับ)
สวมหน้ากากอนามัยทุกครั้ง				
เมื่ออยู่ในที่สาธารณะ	96.01	4.15	0.54	มาก
ล้างมือด้วยสบู่หรือเจล				
แอลกอฮอล์หลังหยิบสิ่งของ	88.52	3.67	0.63	มาก
ไม่อยู่ในพื้นที่แออัด	82.11	3.28	0.57	มาก
เว้นระยะห่างจากผู้อื่น $\leq 1-2$ เมตร	74.23	3.02	0.55	ปานกลาง
ไอจามปิดปากปิดจมูกด้วย				
กระดาษทิชชู/ผ้าเช็ดหน้าทุกครั้ง	75.74	3.10	0.24	ปานกลาง
ลดระยะเวลา/หลีกเลี่ยงในพื้นที่เสี่ยง	76.12	3.11	0.71	ปานกลาง
หยุดเรียนหรือหยุดทำงานเมื่อป่วย				
หรือมีอาการหวัด	54.80	2.21	0.52	น้อย
ไม่ใกล้ชิดหรือสัมผัสผู้ป่วย	71.82	2.97	0.74	ปานกลาง
รวม	77.42	3.19	0.56	ปานกลาง

4. จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านสุขภาพแยกรายทักษะ กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า ความรู้ด้านสุขภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อแยกเป็นรายทักษะ พบว่า ทักษะการเข้าถึง ($r = 0.647$, $p\text{-value} < 0.001$) ทักษะการสร้างความเข้าใจ ($r = 0.658$, $p\text{-value} < 0.001$) ทักษะการตัดสินใจ ($r = 0.695$, $p\text{-value} < 0.001$) ทักษะการนำไปใช้ ($r = 0.702$, $p\text{-value} < 0.001$) (ดังตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r) ระหว่างความรู้ด้านสุขภาพแยกรายทักษะ กับพฤติกรรมการป้องกันโรค ของกลุ่มตัวอย่าง(n=300)

ความรู้ด้านสุขภาพ	พฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019			
	คะแนนเฉลี่ย (ร้อยละ)	S.D.	r	ระดับความสัมพันธ์
ทักษะการเข้าถึง	81.01	0.42	0.647***	ทางบวก
ทักษะการสร้างความเข้าใจ	86.60	0.78	0.658 ***	ทางบวก
ทักษะการไต่ถาม	79.30	0.46	0.174	ไม่มีความสัมพันธ์
ทักษะการตัดสินใจ	94.62	0.37	0.695***	ทางบวก
ทักษะการนำไปใช้	97.31	0.52	0.702***	ทางบวก
ภาพรวม	87.77	0.51	0.811***	ทางบวก

***p-value < 0.001

วิจารณ์

พนักงานส่งสินค้าและอาหารในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 73.8 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบัติ พรหมณี⁽¹²⁾ เรื่องความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมตามแนวปฏิบัติ ด้านสาธารณสุขเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของพนักงานส่งอาหารในจังหวัด นครนายก พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 90.2 และพนักงานส่งสินค้าและอาหาร อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25-44 ปี ร้อยละ 68.4 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนศ ลักษณ์พันธุ์ภักดี⁽¹³⁾ เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการสั่งอาหารแบบเดลิเวอรี่ผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 20-40 ปี ร้อยละ 88.4 อาจเป็นเพราะช่วงอายุดังกล่าวจัดอยู่ในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ซึ่งมีความต้องการความมั่นคงทางการเงินให้กับ ตนเองและครอบครัวให้เพียงพอกับรายจ่าย โดยเฉพาะในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา ที่ทำให้เศรษฐกิจหยุดชะงักลง และอาชีพนี้น่าจะเหมาะกับเป็นเพศชายมากกว่าเพราะเป็น อาชีพที่ต้องใช้ทักษะในการขับขี่ยานพาหนะให้ทันตามกำหนดเวลาของลูกค้าซึ่งมีผลต่อการประเมินความ พึงพอใจและโบนัสที่เพิ่มขึ้นนั่นเอง

ความรู้ด้านสุขภาพของพนักงานส่งสินค้าและอาหารในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์อยู่ใน ระดับพอเพียง คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 87.77 อาจเนื่องจากเป็นอาชีพที่ยังไม่มีหน่วยงานใดมาสร้างความ รอบรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และโรคนี้เป็นโรคติดต่ออุบัติใหม่องค์ ความรู้ยังไม่แพร่หลาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ บงกช โมระสกุล⁽¹⁴⁾ เรื่องความรู้และพฤติกรรมการ ป้องกันโควิด-19 ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา และวิทยาลัยเซนต์หลุยส์ พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความรู้เกี่ยวกับโรคโควิด-19 อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากโรคโควิด-19 เป็นโรค ใหม่ไม่เคยได้รับความรู้มาก่อน ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างจึงมีความรู้ในระดับปานกลาง

พฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของพนักงานส่งสินค้าและอาหารในเขต อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์อยู่ในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 77.42 สอดคล้องกับงานวิจัย ของ วิชัย เทียนถาวร, ณรงค์ ใจเที่ยง⁽¹⁵⁾ เรื่องความรู้ด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการป้องกันโรคโควิด 19 ในกลุ่มวัยเรียน มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง พบว่า พฤติกรรมในการป้องกันโรคโควิด 19 อยู่ในระดับปาน กลาง อาจเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคโควิด 19 อยู่ในระดับพอเพียง จึงส่งผลให้การปฏิบัติตามมาตรการการป้องกันโรคโควิด 19 ในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับปานกลาง จาก เหตุผลดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดความรู้ด้านสุขภาพของ Nutbeam⁽¹⁶⁾ กล่าวว่า ความรู้ด้าน สุขภาพเป็นความสามารถที่จะเข้าใจสุขภาพของตนเอง หากมีความรู้ด้านสุขภาพที่เพียงพอแล้ว เมื่อ ได้รับข้อมูลข่าวสารก็สามารถตัดสินใจและแก้ไขปัญหาและประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับตนเอง ส่งผลต่อ พฤติกรรมการปฏิบัติตนในเรื่องการป้องกันโรค

ความรู้ด้านสุขภาพของพนักงานส่งสินค้าและอาหารในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์มี ความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชลี จันทรินทรการ⁽¹⁷⁾ เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางสุขภาพกับ พฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ในเขตเทศบาล ตำบลสวนหลวง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ความรู้ด้านสุขภาพมีความสัมพันธ์

ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก หากกลุ่มตัวอย่างมีความรอบรู้ด้านสุขภาพในระดับดีเยี่ยมก็จะส่งผลต่อพฤติกรรมในการปฏิบัติเพื่อป้องกันดูแลสุขภาพของตนเอง เนื่องจากการใช้ข้อมูล ข่าวสาร การรู้เท่าทันสื่อ สามารถนำมาวิเคราะห์ ประเมินการตัดสินใจที่ถูกต้อง มีแนวโน้มที่จะประสบปัญหาสุขภาพน้อยกว่าบุคคลที่มีความรอบรู้ด้านสุขภาพในระดับที่ต่ำกว่า และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รจนารถ ชูใจ, ชลธิชา บุญศิริ, กมลพร แพทย์ชีพ⁽¹⁸⁾ เรื่องผลของโปรแกรมการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคโควิด-19 ต่อความรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมการป้องกันโรคโควิด-19 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลตอนตะโก อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี พบว่า ความรอบรู้ด้านสุขภาพเป็นระดับความรู้และความสามารถของบุคคลในการกลั่นกรองประเมินข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจในการเลือกปฏิบัติต่อพฤติกรรมสุขภาพของตนเองให้มีความต่อเนื่องและยั่งยืนตามบริบทของตนเอง

เมื่อพิจารณาความรู้ด้านสุขภาพเป็นรายทักษะพบว่า ทักษะการเข้าถึง ทักษะการสร้างความรู้เข้าใจ ทักษะการตัดสินใจ และทักษะการนำไปใช้ของพนักงานส่งสินค้าและอาหาร อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชัย เทียนถาวร, ณรงค์ ใจเที่ยง ที่ทักษะการเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการจัดการตนเอง และทักษะการบอกต่อมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันโรคโควิด 19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ควรสร้างเสริมความรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อเป็นการยกระดับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้กับพนักงานส่งสินค้าและอาหารในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ให้เป็นไปตามแนวทางของกระทรวงสาธารณสุข และมีการประเมินติดตามอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากพนักงานส่งสินค้าและอาหารในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์เริ่มมีจำนวนมากขึ้น และประชาชนในจังหวัดนิยมใช้บริการ แต่ยังไม่มี การจัดแนวทางความปลอดภัยในการให้บริการส่งสินค้าและอาหารตามมาตรการทางสาธารณสุข จัดทำทะเบียนพนักงานและให้บริการตรวจคัดกรองโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพถึงสาเหตุและปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของพนักงานส่งสินค้าและอาหารในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ของข้อมูลเพิ่มมากขึ้น และควรนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยนี้มาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาโปรแกรมปฏิบัติงานของพนักงานส่งสินค้าและอาหารในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อพัฒนาศักยภาพของพนักงานให้เป็นแนวทางเดียวกันทั้งจังหวัด

เอกสารอ้างอิง

1. กรมควบคุมโรค. รายงานสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 [อินเทอร์เน็ต]. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข; 2564 [เข้าถึงเมื่อ 12 พ.ค. 2564]. เข้าถึงได้จาก: <https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/situation.php>

2. กองโรคติดต่อทั่วไป. รวมแนวทางการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สำหรับบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข [อินเทอร์เน็ต]. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข; 2564 [เข้าถึงเมื่อ 10 พ.ค. 2564]. เข้าถึงได้จาก https://ddc.moph.go.th/uploads/publish/115092021061003_3910.pdf
3. สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล. รายงานสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: รัฐบาลไทย; 2563 [เข้าถึงเมื่อ 24 พ.ค. 2564]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.thaigov.go.th>
4. กรมอนามัย. กรมอนามัยแนะคุมเข้ม ‘พนักงานรับส่งพัสดุ-สินค้า-อาหาร’ สร้างความเชื่อมั่นผู้ใช้บริการ[อินเทอร์เน็ต]. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข; 2564 [เข้าถึงเมื่อ 2 พ.ค. 2564]. เข้าถึงได้จาก <https://pr.moph.go.th/print.php?url=pr/print/2/02/152782/>
5. สำนักสื่อสารความเสี่ยงและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ กรมควบคุมโรค. กรมควบคุมโรคขอความร่วมมือประชาชนเคร่งครัดมาตรการ D-M-H-T-T-Aอย่างต่อเนื่องเพื่อป้องกันโควิด-19 [อินเทอร์เน็ต]. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข; 2564 [เข้าถึงเมื่อ 23 พ.ค. 2564]. เข้าถึงได้จาก: <https://ddc.moph.go.th/brc/news.php?news>
6. ทีมตระหนักรู้สถานการณ์ (SAT). รายงานเสนอผู้บริหารสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ประจำสัปดาห์ที่ 38 (วันที่ 20-26 ก.ย. 2564). เมืองนครสวรรค์: สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 3 จังหวัดนครสวรรค์; 2564.
7. ขวัญเมือง แก้วดำเกิง, จำเนียร ชุณหโสภาค. การพัฒนาและทดสอบแบบประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันควบคุมโรคกลุ่มบุคลากรสาธารณสุข. วารสารร่วมพฤษ. 2564; 32(2):193-220.
8. Krejcie RV, Morgan DW Determining sample size for research activities. Educational and Psychological Measurement. 1970: 607-10.
9. Cronbach LJ. Coefficient alpha and the internal structure of tests. Psychometrika. 1951: 297-334.
10. สำนักสื่อสารความเสี่ยงและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ กรมควบคุมโรค. การประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพของประชาชนไทยปี 2564 [อินเทอร์เน็ต]. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข; 2564 [เข้าถึงเมื่อ 28 พ.ค. 2564]. เข้าถึงได้จาก <https://ddc.moph.go.th/upload/pu>
11. บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น ; 2545.
12. สมบัติ พรหมณี. ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมตามแนวปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของพนักงานส่งอาหาร (Food Delivery) ในจังหวัดนครนายก. วารสารวิชาการสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครนายก. 2565; 2(3):15-29.
13. เมธัส ศรีคำสุข, เทิดศักดิ์ ร่องวิริยะพานิช. ปัจจัยที่มีผลต่อสภาพการทำงานของพนักงานส่งอาหารกรณีศึกษาเขตบางซื่อ. ใน การประชุมวิชาการวิศวกรรมโยธาแห่งชาติ ครั้งที่ 28; วันที่ 24-26 พฤษภาคม 2566; โรงแรมภูเก็ตแกรนด์ รีสอร์ท แอนด์ สปา. จังหวัดภูเก็ต: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ จังหวัดกรุงเทพฯ; 2566. หน้า/TRL55-1-8.
14. บงกช โมระสกุล, พรศิริ พันธสี. ความรู้และพฤติกรรมการป้องกันโรคโควิด-19 ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา และวิทยาลัยเซนต์หลุยส์. วารสารศูนย์อนามัยที่ 9 วารสารส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม. 2564; 15(37):179-95.

15. วิชัย เทียนถาวร, ณรงค์ ใจเที่ยง. ความรอบรู้ด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการป้องกันโรคโควิด 19 ในกลุ่มวัยเรียนมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง. วารสารสาธารณสุขและวิทยาศาสตร์สุขภาพ. 2564 ;4(2):126-37.
16. Nutbeam D. Health Literacy as a public health goal: A challenge for contemporary health education and communication strategies into the 21st century. Health Promotion International. 2000 ; 15 :259-67.
17. ประเวศ ชุ่มเกสรกุลกิจ, นิรันดา ไชยพาน, สุจิตรา บุญกล้า, จักรกฤษณ์ พลราชม. ความรอบรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมการป้องกันโรคและภัยสุขภาพของประชาชนไทย. วารสารวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ. 2564; 15(3):25-36.
18. รจนารถ ชูใจ, ชลธิชา บุญศิริ, กมลพร แพทย์ชีพ. ผลของโปรแกรมการส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันโรคโควิด-19 ต่อความรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมการป้องกันโรคโควิด-19 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลดอนตะโก อำเภอมะนัง จังหวัดราชบุรี. วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้. 2564; 8(1) :250-62.